

Guide för domarutbildningar

framtagen av Svenska Nationella Domarrådet



Uppdaterad: 2010-09-05

Innehållsförteckning

Syfte och tillämpning	2
Svenska Nationella Domarrådet	2
Internationell domarbehörighet	2
Nationell domarbehörighet	2
Utbildningsplan	3
Kursinnehåll	3
Administration	3
Komplement till domarreglementet rörande bedömningskriterier	4
Allmänt	8
Råd vid läsande och förande av tävlingslistor	8

Syfte och tillämpning

Syftet med denna guide är att likrikta domarutbildningar som sker inom ramarna för Svenska Taekwondoförbundets ITF sektionens verksamhet. Denna guide skall användas som grund för planering och genomförande av alla domarutbildningar inom Svenska Taekwondoförbundets ITF sektion.

Svenska Nationella Domarrådet

Det svenska nationella domarrådet (SND) är ett råd bestående av personer aktiva som domare och som minst innehar graden 4 Dan inom ITF. SND:s uppgift är att vara normgivande inom domarfrågor och har till uppgift att utbilda och komma med förslag på förbättringar av de reglementen som styr sektionens tävlingsverksamhet. Beslut om förändringar ska endast ske i samband med SND:s utbildning som sker årligen i början av september.

SND består av de personer som genomgått den senaste SND-utbildningen vilket betyder att SND:s sammansättning kan förändras från år till år. Det är SND:s uppgift att svara på frågor som ställs till sektionen rörande domarfrågor. Endast medlemmar i SND har behörighet att leda domarutbildningar. Dispens att leda utbildning kan inte ges till personer som ej genomgått senaste SND-utbildning.

Internationell domarbehörighet

Inom ITF finns två internationella domarklasser. Dessa är:

Klass A

Klass B

Certifikat för dessa behörigheter erhålls efter genomgången kurs arrangerad av ITF.

Nationell domarbehörighet

Inom Svenska Taekwondoförbundets ITF sektion bedöms domarbehörigheten efter grad samt genomgången nationell domarutbildning. Det finns tre olika nivåer av domare:

Nivå 3:

Innehavare av graden lägst 4 Dan och genomgått den senaste SND utbildningen. Behörighet att utbilda domare under innevarande säsong.

Nivå 2:

Innehavare av graden lägst 2 Kup samt genomgått utbildning nivå 2 under de senaste två åren.

Nivå 1:

Innehavare av graden 3 Kup och lägre samt genomgått utbildning nivå 1 under de senaste två åren.

Utbildningsplan

Nivå 3

SND – aktuella reglementen, dokument och manualer.

Nivå 2

Nationellt tävlingsreglemente

Nationellt domarreglemente

Bedömningskriterier

Läsa och föra tävlingslistor

Nivå 1

Nationellt tävlingsreglemente

Läsa tävlingslistor

Kursinnehåll

Nivå 1 och 2 – teoretisk gemensam del

1. Inledning (struktur och syfte)
2. Guide för domarutbildning
3. Nationellt tävlingsreglemente (nivå 1)
4. Läsa tävlingslistor

Nivå 2 – teori och praktik

5. Nationellt tävlingsreglemente (nivå 2)
6. Nationellt domarreglemente (utvalda delar)
7. Bedömningskriterier
8. Föra tävlingslistor
9. Test

Administration

Utbildaren åläggs att till sekretariatet sända in deltagarlistor över personer som genomgått domarutbildning senast två veckor efter genomförd utbildning.

Utbildaren erlägger 100 kr/deltagare på utbildningen till Svenska Taekwondoförbundets ITF sektion. Avgiften betalas in till sektionens BG-konto senast två veckor efter genomförd utbildning.

Varje deltagare erhåller efter genomförd utbildning ett utbildningscertifikat. Certifikaten tillhandahålls avgiftsfritt av Svenska Taekwondoförbundets ITF sektion men administreras av utbildaren.

De personer som genomgått domarutbildning anslås under avdelningen "Domare" på Svenska Taekwondoförbundets ITF sektionens hemsida.

Komplement till domarreglementet rörande bedömningskriterier

Mönster

Bedömning av mönster sker genom jämförelse mellan utövarna i respektive match där utgångspunkt är bedömningskriterierna nedan. Det är varje domares ansvar att vara uppdaterad och väl förtrogen med de mönster som skal bedömas.

I texten nedan avses bedömning av mönster utfört av en utövare med teknisknivå 1 Dan. För lägre grader och yngre utövare kan bedömningen ske mindre strikt.

I de fall där två mönster bedöms och de tävlande utför olika mönster som valfritt ska även mönstrets svårighetsgrad tas med i bedömningen vid samtliga bedömningskriterier.

Tekniskt utförande (0-5 poäng)

Skall innehålla bedömning av teknik, ställning, nivå och tempo.

Bedömningsprincipen är att varje tekniskt fel genererar i ett poängavdrag. Detta gäller även om felet är på återkommande teknik.

Vid mindre fel, exempelvis användande av Sonkal istället för Palmok eller fel nivå fast rätt teknik görs poängavdrag enligt ovan. Om en signifikant andel av teknikerna har mindre fel bedöms mönstret som fel mönster och genererar noll poäng i samtliga bedömningsfält.

Vid ett större fel, exempelvis tekniker som inte har korrekt syfte eller om man tar bort eller lägger till tekniker, görs två poängavdrag. Två eller flera större fel genererar noll poäng i samtliga bedömningsfält eftersom inte korrekt mönster har utförts.

Kraft (0-3 poäng)

Bedömer de enskilda teknikernas effektivitet avseende kraft. Med kraft avses explosivitet skapad genom avslappning och spänning/hastighet samt distinkt avslut i tekniken.

Balans (0-3 poäng)

Bedömer balansen i samtliga tekniker i mönstret. För maxpoäng i balans krävs att balansen är korrekt i samtliga tekniker. Observera att balans även sätts på prov i enklare tekniker som t.ex. Gunnun So Jirugi.

Andningskontroll (0-3 poäng)

Bedömer andningskontrollen och att andningen är korrekt utförd beroende på olika teknikers tempo.

Rytm (0-3 poäng)

Bedömer flytet i mönstret och att det hålls en jämn takt. Om utövaren får ett stopp i mönstret skall detta generera noll poäng på rytm. Är stoppet längre än tre sekunder ska mönstret bedömas som avbrutet och resultera i noll poäng för samtliga bedömningskriterier. Poängavdrag kan till exempel ges när utövaren avsiktligt håller en teknik för länge.

Lagmönster

Presentation, lagarbete och koreografi (0-5 poäng)

Bedömningen av lagarbetet och presentationen omfattar endast själva mönstret, inte in- och utmarsch. Under detta bedömningskriterium poängsätts samstämmigheten i utförandet av teknikerna. Detta betyder inte att alla tekniker måste utföras samtidigt då vissa lag i sitt utförande lägger in så kallade fördröjningar i mönstret vilket ger en extra dimension till mönstret. Fördröjningar ska inte bedömas som att rytmen påverkas om flytet i mönstret fortfarande är bibehållet. Vidare ska bedömning ske av hur laget har ställt upp sig inför utförandet av mönstret. Det ska vara möjligt för domarna att utan svårighet kunna bedöma samtliga lagmedlemmars utförande.

Tekniskt utförande (0-5 poäng)

För korrekt tekniskt utförande krävs att mönstret utförs på ett riktigt sätt. Förändringar i lagmönstrets grundläggande struktur ska alltså resultera i poängavdrag.

Kraft (0-3 poäng)

Inga skillnader görs avseende bedömningskriterierna från individuell mönstertävlan.

Balans (0-3 poäng)

Inga skillnader görs avseende bedömningskriterierna från individuell mönstertävlan.

Andningskontroll (0-3 poäng)

Inga skillnader görs avseende bedömningskriterierna från individuell mönstertävlan.

Rytm (0-3 poäng)

Inga skillnader görs avseende bedömningskriterierna från individuell mönstertävlan. Avdrag i rytm görs för oavsiktliga stopp eller rytmförändring i mönstret.

Kamp

Poäng

Endast tekniker som utförs på ett sådant sätt att träffen är synlig av domaren får poängsättas av den enskilde domaren.

Poängfördelning:

- 1 – handteknik mot hög- och mellansektion
- 2 – benteknik mot mittsektion
- 3 – benteknik mot hög sektion

Minuspoäng

Förlorande av humöret och förolämpande av motståndare kan beskrivas i termer av olämpligt uppträdande och ska stävas tidigt. Som exempel kan nämnas att motståndaren knuffas undan efter att ringdomare brutit eller att ordväxling sker mellan utövare/coacher under matchens gång.

Tekniker som kan innebära fara för motståndaren eller användande av tekniker som ej är tillåtna, även om attacken inte träffar, ska bestraffas med minuspoäng.

Hård kontakt ska alltid resultera i minuspoäng oavsett träffområde dvs. en teknik som träffar motståndaren i ryggen och som hade resulterat i minuspoäng om den hade träffat på tillåtet område ska vara minuspoäng och inte varning. Skaderisken med dessa tekniker är stor varför även kontaktnivån bör bedömas hårdare i dessa fall.

Vidare ska ringdomaren, vid de tillfällen hård kontakt har skett, bedöma om läkare behöver tillkallas.

Varningar

"Attack mot otillåtet område"

- Ska utdelas då merparten av träffande teknik befinner sig på otillåtet område. Även svep bedöms som attack mot otillåtet område.

"Utanför ringen"

- Ska bedömas då båda fötterna befinner sig utanför ringen. Om utövaren sparkar och stödjebenet befinner sig utanför ringen ska detta bedömas som att utövaren är ute.

"Fall"

- Är då någon annan kroppsdel än fötterna vidrör mattan. Gäller dock ej om fallet orsakats av otillåten teknik från motståndaren.

"Grepp"

- Är när utövare tar tag i motståndare under kampmomentet och då ska varning utdelas. I de fall då båda utövarna går in i clinch och håller fast skall båda varnas.

"Knuff"

- Bestraffas med varning. Sker knuffen efter det att domaren har brutit ska detta bedömas som förolämpande av motståndaren och resultera i ett minuspoäng.

"Undvikande av kamp"

- Avses att vända ryggen mot motståndaren samt att vara passiv. Observera att en defensiv kampstil inte per automatik medför varning för passivitet.

Övriga kriterier gällande poäng i kamp

Icke poänggivande tekniker

Tekniken resulterar/följs av en varning eller ett minuspoäng, ex: spark träffar i hög sektion och bedöms som hård kontakt; teknik utförs på i övrigt godkänt sätt men den tävlande får därefter en varning för fall eller för att vara utanför kampytan. I båda dessa fall ska endast minuspoäng och varning noteras och inga poäng ska registreras för tekniken.

First Point Winner

Vid "First Point Winner" bryter ringdomaren matchen vid eventuell poänggivande teknik. Då ringdomaren kommenderar Sung skall kantdomare indikera poäng för teknik man sett. Om flera poänggivande tekniker utförts indikerar man den man såg utföras först. Den utövare vinner som har minst två flaggor.

Kross

Korrekt utförande av tekniken samt korrekt procedur är förutsättningar för att poäng skall tilldelas.

Procedur

Utövaren ställer in höjden för sin teknik innan försöket börjar. Om flera maskiner används ställs samtliga höjder in först.

Försöket börjar med att domare kommenderar utövare till redoställning med "Junbi" varpå utövare ställer sig i korrekt redoställning. Domaren ger därefter utövaren klartecken genom kommandot "Sijak" samtidigt som han tar bort flaggan han håller framför plankorna. Samtidigt sätter tidtagaren igång klockan.

Utövaren utför därefter en måttning, ställer sig i korrekt redoställning, utför försöket och därefter åter i redoställning. Under försöket får endast ett steg utföras. Som steg räknas då en fot lyfts från golvet.

Godkänd teknik

För godkänd teknik ska samtliga delmoment vara utförda inom 50 sekunder. Rätt träffyta på tekniken skall användas och utövaren ska ha balans genom hela tekniken och inte sätter ner någon annan kroppsdel än fötterna i mattan. I direkt anslutning till avslutad teknik skall utövaren ställa sig i redoställning.

Speciella tekniker

Korrekt utförande av tekniken, korrekt procedur samt bibehållen balans efter landning är förutsättningar för att poäng skall tilldelas.

Procedur

Försöket börjar med att domare kommenderar utövare till redoställning med "Junbi" varpå utövare ställer sig i korrekt redoställning. Domaren ger därefter utövaren klartecken genom kommandot "Sijak" samtidigt som han tar bort flaggan. Samtidigt sätter tidtagaren igång klockan. Utövaren genomför ett provhopp utan att träffa plankan och gör därefter sitt försök.

Godkänd teknik

För godkänd teknik ska samtliga delmoment vara utförda inom 50 sekunder. Rätt träffyta på tekniken samt rätt vinkel på tekniken krävs. I direkt anslutning till avslutad teknik skall utövaren ställa sig i redoställning. Vid Twimyo Dollyo Chagi och Twimyo Nopi Chagi krävs saxteknik vid utförande av tekniken.

Allmänt

Uppförande och agerande

Domare bör närvara på tävlingen under hela dagen, om detta ej är möjligt ska detta meddelas tävlingsarrangören eller huvuddomaren i god tid innan tävlingen.

Domare skall under tävlingsdagen uppehålla sig tillsammans med övriga domare på angiven plats. Distans ska hållas till publik och tävlingsdeltagare och kontakt med dessa bör vara minimal. Detta för att uppfattas som opartisk och objektiv.

Domare bör använda ett värdat språk och uppträdande gentemot de tävlande och sina kollegor.

Även coacher uppmanas att beakta sitt språk och uppträdande gentemot domare, tävlande och övriga coacher.

Domares klädsel skall vara välvårdad (vilket bl.a. innebär struken skjorta och byxor).

Användande av mobiltelefon är inte tillåtet i anslutning till ringen.

Råd vid läsande och förande av tävlingslistor

Börja alltid med att förbereda listan vilket innebär exempelvis att stryka de matcher som inte blir av ifall listan har tomma platser.

Använd överstrykningspennor eller bläckpennor i olika färger.

Var uppmärksam på matchnummer och de tävlandes nummer på listan.

De som för listorna vid jurybordet skall använda tydlig handstil och i resultatet ange den tävlandes nummer, namn samt klubb. När matcher annonseras skall matchnummer alltid anges.

I poollistor noteras både matchens resultat samt antal flaggor. Varje domare har en flagga att fördela, antingen hel eller halv (oavgjort). Summan av flaggorna i en kampmatch skall alltid bli fyra.

WO genererar vinst med 4-0 till den som varit beredd att gå sin match.

Vinnare i en pool avgörs genom:

1. Antal poäng
2. Antal vinster
3. Inbördes möte
4. Antal flaggor i samtliga matcher

Om ställningen fortfarande är lika genomförs en extramatch.